

Danski uttanríkisráðharrin:

Mælir før- oyingum frá at gera EBS-avtalu

-Tað besta førøyingar kunnu gera, er at útbýggja handilsavtaluna við ES. Eg haldi ikki, at ein EBS-avtala er rætta loysnin fyri Føroyar, tí hon m.a. hevur við sær, at mest sum allar ES-lógir skulu setast í verk í Føroyum eisini. sigur Niels Helveg Petersen, uttanríkisráðharri.

Jan Müller

Eitt av mest átrokandi málunum, sum danski uttanríkisráðharrin, Niels Helveg Petersen umrøddi við umboð fyrilandsstýrið og Uttanlandsnevndina undir vitjanini í Føroyum týsdagin eru viðurskipti Føroya við ES og her við serligum atilti til marknaðartilgongd og annars framtíðar samvinnuna við felagsskapin. Spurningurin um EFTA og eina EBS líknandi avtalu hevur eisini verið nóg frammi.

Anfinn Kallsberg visir á, at nakrar loysnir eru lagdar fram um, hvussu Føroyar best kunnu fáa marknaðaratgongd til ES og annars um samvinnuna við felagsskapin sum heild.

„Ein loysn sigur, at vit skulu halda fram við samráðingum við ES um at útbýggja verandi handilsavtalu. Men tá vit siggja, hvussu spakuliga hetta hevur gingið, so er man farin at hugsa um aðrar møguleikar, og her er eitt uppskot, at Danmark vegna Føroyar verður limur í EFTA, og at ein tann vegin kann viðka EBS samstarvið til eisini at fevna um Føroyar.

Tað kann blíva ein trup-

ulleiki visir lögmaður á, tí tá kann Danmark koma at sita báðumegin bordið sum ein partur av EFTA vegna Føroyar og hinumegin sum ein partur av ES.

EFTA og tjóðir

Síðani er spurningurin eisini vordin reistur, um tað ber til at gera broytingar í EFTA, soleiðis at treytirnar fyri at gerast limur verða broyttar. Í dag er EFTA bert fyri sjálvstøðug lond, og tí ber ikki til í dag hjá Føroyum at gerast limur.

So er spurningurin: kann ein broyta viðtøkurnar hjá EFTA, soleiðis at Føroyar kunnu gerast limur í EFTA og tann vegin koma inn í EBS-samstarvið?

Anfinn Kallsberg sigur víðari, at tað hevur verið fært fram av uttanríkisráðharrinum, at henda loysnin ikki er so einföld og hevur nógvar trupulleikar við sær.

Tí skulu Føroyar fara uppí eitt EBS-samstarv, so hevur tað við sær, at Føroyar eisini binda seg til at innarbeida allar tær treytir og lógir, sum liggja í hesum samstarvinum.

„Hetta er púra greitt. „En må tage det sure med det søde“ sigur lögmaður. – Man fær ikki atgongd til

EBS-samstarvið, uttan at ein eisini má seta tær lógir og reglur í gildi, sum eru fortreytin fyri hesum samstarvi.

Lögmaður viðgongur, at hetta verður ein sera tung og torfør gongd, har ein bæði skal geva og taka. Tí er tað spurningurin, hvat vit velja.

Hann visir á, at landsstýrið fekk tilsið frá forsætisráðharrinum, tá hann vitjaði í Føroyum, um at fáa eitt samstarv millum landsstýrið og uttanríkisráðið um, at allir hesar spurningar viðgjörðar og útgreinaðir. Soleiðis at tá ein skal undir orðaskiftið í Føroyum um, hvussu vit vilja hava okkara framtíðar viðurskipti við ES, tá hava vit fingið svar uppá teir týðningar mestu spurningarnar um, hvat politiskt er møgult og ikki.

Anfinn Kallsberg kann tí ikki siga í dag, hvør leið verður vald í framtíðar viðurskiptum okkara við ES.

Mælir frá EBS

Niels Helveg Petersen, uttanríkisráðharri sigur, at hann væl skilur, at Føroyar enn ikki hava lagt seg á eina ávísa loysn.

Niels Helveg Petersen, uttanríkisráðharri á arbeiðsvitjan í Føroyum: -Eg haldi ikki tit eiga at EBS-loysn. Mynd jan

Hann visir á, at velja vit eina EBS-loysn, so mugu vit gera okkum greitt, at hetta merkir, at nógvar av teimum lógum og rættarreglum, sum eru í ES, tá eisini mugu setast í gildi í Føroyum. Hetta hava m.a. norðmenn verið noyddir til eftir, at teir finga EBS-samstarv.

„Ein skal eisini vera heilt greiður yvir, at norðmenn eisini máttu geva út á fiskivinnuákinum fyri at fáa eina EBS-avtalu. Tað er tí ikki so, at ein bara kann siga, at fiskivinnuákin skulu haldast utanfyri, tá ein fer í holt við slíkar samráðingar. Tí havi eg heldur ikki dult undir samráðingunum við landsstýrið, og tað er mín meining, at ein EBS-avtala - hvørki principielt, praktiskt og fliggjarliga, er nógur góð avtala fyri Føroyar. Men tað er sjálvandi upp til førøyingar at meta um og gera av, hvussu ein ynskir at fara víðari fram.

Danir heilhartaðir fyri at hjálpa Føroyum

Umframt ES-spurningin vóru eisini fríhandilsavtalar við londini í Eystureuropa og betri marknaðaratgongd fyri fisk og fiskavørur til ES umrødd á fundinum millum landsstýrið og uttanríkisráðharran. Niels Helveg Petersen visir aftur, at tað í hesum málum er nógur áhuga-konflikt millum londini.

„Danmark arbeidir heilhartað fyri at loysa teir trupulleikar, sum Føroyar megu hava bæði í ES og í Eystureuropa.

Anfinn Kallsberg, lögmaður og Niels Helveg Petersen, uttanríkisráðharri eru samdir um ikki at leypa fram av í ES-málinum. Alt verður kannað, áðrenn eitt aðalorðaskifti kann takast upp í Føroyum

Royna at loysa marknatrætu

JAN MÜLLER

Eitt av málunum, sum varð umrøtt undir vitjanini hjá danska uttanríkisráðharrinum, er marknatrætan millum Føroyar/Danmark og Bretland.

Tað er skiligt, at talan er um eitt eynt mál - „en varm kartoffel“, sum tikið verður til á donskum, tí hvørki Anfinn Kallsberg ella Niels Helveg Petersen vildu gera viðmerkingar til málið á tíðindafundi á Hotel Hafnia týskvöldið.

Lögmaður: -Hetta er eitt mál, sum eg helst ikki vil fara út í smálutir við í løtuni. Eg kann tó siga, at vit royna at finna eina loysn skjótast til ber.

Uttanríkisráðharrin: -Eg vil feigin undirstrika, at hetta er ikki eitt mál, sum til ber at gera viðmerkingar til í løtuni. Men eg kann siga, at tað er tættasta møgulega sambandið millum Danmark og Føroyar í hesum máli. Vit hava jú ein felags áhuga í at røkka tí best møgulega úrlitinum.

Anfinn Kallsberg váttaði á tíðindafundinum, at einki „útiðandandi“ er millum danska uttanríkisráðið og landsstýrið í hesum máli.

Hann var annars sera fá-mæltur um hetta stóra mál.

Tað var annars undanfarni lögmaður, Edmund Joensen, sum tíðliga í ár heitti á danska forsætisráðharran um at taka málið upp á hægsta politiska stigi. Síðani hevur forsætisráðharrin borið hetta uppá mál á fundi í Keypmannahavn við Tony Blair. Poul Nyrup Rasmussen hevur annars sagt, at nýggja landsstýrið eigur at sleppa at umhugsa málið.

Eftir hetta hevur fundur verið í Uttanlandsnevndini um málið, men einki er líkið út um, hvat landsstýrið ætlar at fyrítaka sær. Tað einasta vit hava frætt er, at tað møgulega hava verið óformligir fundir millum leiðararnar í føroysku og bretska samráðingarnevndunum. Eftir tí sum skilst er ikki so nóg, sum skilur partarnar. Men tað hevur ikki cydnast okkum at fáa nakað av hesum váttað. Sum sagt - lok er lagt á málið. Møgulega tí at partarnir eru so tætt nær eini loysn. Livst so spyrst.

